

Briselē, 2019. gada 2. jūlijā
(OR. en)

10160/19

ECOFIN 615
UEM 218
SOC 467
EMPL 356
COMPET 496
ENV 587
EDUC 302
RECH 335
ENER 339
JAI 697
FSTR 118
REGIO 154

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9931/19 - COM(2019) 507 final
Temats:	ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Īrijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2019. gada stabilitātes programmu

---

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, un kura pamatā ir Komisijas priekšlikums COM(2019) 507 final.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

par Īrijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2019. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

---

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

tā kā:

- (1) Komisija 2018. gada 21. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2019. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Komisija 2018. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Īrija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu "Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku", kuru Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku³ ("eurozonai adresētais 2019. gada ieteikums"), kurā izklāstīti pieci ieteikumi eurozonai ("ieteikumi eurozonai"), Padome pieņēma 2019. gada 9. aprīlī.
- (2) Ņemot vērā to, ka Īrija ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ka ekonomiskajā un monetārajā savienībā ekonomikas ir savstarpēji cieši saistītas, Īrijai būtu jānodrošina, ka tiek pilnībā un laikus īstenots 2019. gada eurozonai adresētais ieteikums, kā atspoguļots turpmāk sniegtajā 1. un 3. ieteikumā. Konkrēti, ja ekonomikas politiku, kas saistīta ar ieguldījumiem, koncentrēs uz konkrētajām jomām un ieviesīs nodokļu pasākumus, tas palīdzēs īstenot otro ieteikumu eurozonai attiecībā uz ieguldījumu atbalstīšanu, publisko finanšu uzlabošanu un agresīvas nodokļu plānošanas apkarošanu.

---

³ OV C 136, 12.4.2019., 1. lpp.

- (3) 2019. gada ziņojums par Īriju tika publicēts 2019. gada 27. februārī. Tajā bija izvērtēts, kā Īrija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2018. gada 13. jūlijā⁴, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc tai adresētajiem ieteikumiem, kuri pieņemti iepriekšējos gados, un Īrijas virzība uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2019. gada 27. februārī. No Komisijas veiktās analīzes secināms, ka Īrijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, lielais privātā sektora un valsts parāda apjoms un neto ārējās saistības padara Īriju neaizsargātu pret nelabvēlīgiem satricinājumiem, taču plūsmas mainīgie lielumi ir turpinājuši uzlaboties. Privātā sektora parāda līmenis joprojām ir augsts, bet ekonomikas izaugsme turpina palīdzēt to samazināt. Starptautisko uzņēmumu darbība turpina ietekmēt uzņēmumu parādu. Mājsaimniecību parāds, šķiet, kopumā atbilst pamatrādītājiem, kaut arī tas ir liels salīdzinājumā ar izmantojamo ienākumu. Tiek prognozēts, ka valsts parāds turpinās samazināties, savukārt budžeta deficīts kļūst līdzsvarotāks. Mājokļu cenas vairākus gadus ir strauji augušas, taču pēdējā laikā šis pieaugums ir palēninājies. Mājokļu cenas lielā mērā ietekmē piedāvājuma ierobežojumi, un nav skaidru pierādījumu, ka tie būtu pārāk augstu novērtēti. Lai gan ienākumus nenesošo aizdevumu apjoms joprojām ir augsts, tas ir samazinājies vēl vairāk, pat ja ilgtermiņa maksājumu kavējumi sarūk lēnāk.
- (4) Īrija savu 2019. gada valsts reformu programmu iesniedza 2019. gada 17. aprīlī un 2019. gada stabilitātes programmu – 2019. gada 29. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.

---

⁴ OV C 320, 10.9.2018., 27. lpp.

- (5) Attiecīgie valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus ("ESI fondi") 2014.–2020. gada periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁵ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas ir vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par minētā noteikuma izmantošanu Komisija ir sniegusi norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri ESI fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (6) Uz Īriju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa un noteikums par parādu. Valdība savā 2019. gada stabilitātes programmā paredz nominālās bilances uzlabojumu līdz 0,2 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) 2019. gadā un pēc tam turpmāku pakāpenisku uzlabošanu līdz 1,3 % no IKP 2023. gadā. Pamatojoties uz pārrēķināto strukturālo bilanci ⁶, plānots, ka līdz 2020. gadam tiks sasniegts vidēja termiņa budžeta mērķis, kas ir noteikts kā strukturālais deficīts 0,5 % apmērā no IKP. Saskaņā ar stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2019. gadā samazināsies līdz 61,1 % un turpinās samazināties līdz 51,6 % 2023. gadā. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Tajā pašā laikā pasākumi, kas nepieciešami, lai atbalstītu plānotos deficīta mērķus, sākot no 2020. gada, nav pietiekami konkretizēti.

---

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

⁶ Cikliski koriģētā bilance, atskaitot vienreizējus un pagaidu pasākumus, kuru Komisija pārrēķina, izmantojot vispārpieņemtu metodoloģiju.

- (7) Padome 2018. gada 13. jūlijā ieteica Īrijai sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi 2019. gadā. Tas saskan ar valdības neto primāro izdevumu maksimālo nominālo pieauguma tempu ⁷ 7,0 % apmērā 2019. gadā, kas atbilst pieļautajam strukturālās bilances pasliktinājumam 0,3 % apmērā no IKP. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, sagaidāms, ka Īrija 2019. gadā veiks ieteiktās fiskālās korekcijas.
- (8) Īrijai 2020. gadā būtu jāsasniedz tās vidēja termiņa budžeta mērķis. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, tas atbilst valdības neto primāro izdevumu maksimālajam nominālajam pieauguma tempam 3,7 % apmērā ⁸, kas atbilst strukturālajai korekcijai 0,7 % apmērā no IKP gadā. Tiek prognozēts, ka Īrija sasniegs vidēja termiņa budžeta mērķi. Prognozēts, ka vispārējās valdības parāds turpinās stabili samazināties, kļūstot mazāks par apjomu, ko paredz noteikums par parādu. Kopumā Padome uzskata, ka ir paredzams, ka Īrija 2019. un 2020. gadā atbildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. Ņemot vērā atšķirību starp IKP mērījumiem un iekšzemes ražojumu apjomu Īrijā un saistīto ietekmi uz parāda attiecību pret IKP, Īrijas pašreizējos cikliskos apstākļus un paaugstinātos ārējos riskus, būtu svarīgi izmantot visus neparedzētos ieņēmumus, lai vēl vairāk samazinātu vispārējās valdības parāda attiecību.

---

⁷ Valdības neto primāros izdevumus veido kopējie valdības izdevumi, izņemot procentu izdevumus, izdevumus saistībā ar Savienības programmām, kas ir pilnībā izlīdzināti ar ienākumiem no Savienības fondiem, un nediskrecionāras izmaiņas saistībā ar bezdarbnieku pabalstu izdevumiem. Valsts finansētā bruto pamatkapitāla veidošanas līmenis ir izlīdzināts četru gadu laikposmā. Ir ņemti vērā tiesību aktos paredzētie diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vai ieņēmumu palielinājumi. Vienreizēji pasākumi gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ir atskaitīti. Izdevumu kritērijs Īrijai atspoguļo korekciju attiecībā uz 10 gadu atsaucē likmes vidēja termiņa izaugsmes potenciāla traucējumu, kuru radīja ārkārtīgi liels reālā IKP pieaugums 2015. gadā. Ņemot vērā Īrijas iestāžu pieeju 2017. gada budžeta aprēķinos, Komisija izmantoja vidējos 2014. un 2016. gada potenciālās izaugsmes rādītājus.

⁸ Tāpat kā 2019. gadā izdevumu kritērijs atspoguļo korekciju attiecībā uz 10 gadu atsaucē likmes vidēja termiņa izaugsmes potenciāla traucējumu, kuru radīja ārkārtīgi liels reālā IKP pieaugums 2015. gadā.

- (9) Publisko finanšu stāvoklis ir vēl vairāk uzlabojies, pateicoties stabilai ražošanas apjoma izaugsmei, tomēr joprojām pastāv ieņēmumu svārstīguma risks un ir iespējams ieņēmumus padarīt noturīgākus pret ekonomikas svārstībām un nelabvēlīgiem satricinājumiem. Ierobežojot nodokļu izdevumu tvērumu un skaitu un paplašinot nodokļu bāzi, uzlabotos ieņēmumu stabilitāte, ņemot vērā ekonomikas svārstīgumu. Kaut arī Īrija tūrisma darbībām ir palielinājusi pievienotās vērtības nodokļa likmi, daži nesenie pasākumi nodokļu jomā ir bijuši vērsti uz samazinājumiem un atvieglojumiem. Turklāt Īrijai ir vēl liels potenciāls, lai uzlabotu to, kā nodokļu sistēma var palīdzēt īstenot mērķus vides jomā. Šādi centieni varētu ietvert fosilā kurināmā subsīdiju samazināšanu un spēcīgāku cenu signālu ieguldītājiem, apņemoties nākamajā desmitgadē īstenot oglekļa dioksīda nodokļa palielinājumu.
- (10) Lai atbilstoši 2019. gadā eurozonai adresētajam ieteikumam nodokļu sistēmas padarītu efektīvākas un taisnīgākas, ir būtiski apkarot agresīvu nodokļu plānošanu. Nodokļu maksātāju agresīvo nodokļu plānošanas stratēģiju blakusietekme uz citām dalībvalstīm nozīmē, ka papildus Savienības tiesiskajam regulējumam ir nepieciešama koordinēta politiskā rīcība valsts līmenī. Īrija ir veikusi pasākumus, kas vērsti pret agresīvu nodokļu plānošanu, taču autoratlīdzību un dividenžu maksājumu lielais īpatsvars IKP liek domāt, ka sabiedrības, kas agresīvi plāno nodokļus, izmanto Īrijas nodokļu noteikumus. Nodokļu ieturēšanas ierobežota piemērošana izejošajiem (proti, no Savienības rezidentiem – trešo valstu rezidentiem) autoratlīdzības un dividenžu maksājumiem, ko veic Īrijā bāzēti uzņēmumi, var radīt situāciju, kurā par šiem maksājumiem vispār netiek maksāti nodokļi, ja tiem nepiemēro nodokļus arī saņēmējā jurisdikcijā.

- (11) Joprojām pastāv ilgtermiņa fiskālās ilgtspējas riski, kas saistīti ar iedzīvotāju novecošanas izmaksām. Tiek prognozēts, ka izdevumi veselības aprūpes jomā pieaugs no 4,1 % no IKP 2016. gadā līdz 5,1 % 2070. gadā, sasniedzot maksimumu 5,2 % apmērā 2063. gadā. Lai gan Īrijā ir veselības aprūpes sistēmas aspekti, kas darbojas labi vai ir uzlabojušies, sistēma ir neefektīva, ar grūtībām apmierina pieprasījumu un nenodrošina koordinētu un integrētu aprūpi. Lai mazinātu arvien pieaugošo pieprasījuma spiedienu, Īrijas valdība apstiprināja *Sláintecare* īstenošanas stratēģiju un izveidoja *Sláintecare* programmas īstenošanas biroju, lai nākamo 10 gadu laikā visaptveroši reformētu un modernizētu Īrijas veselības un sociālās aprūpes pakalpojumus. Plānotā reforma ir ticams redzējums, kā padarīt veselības aprūpes sistēmu visiem pieejamu un ilgtspējīgu, lai apmierinātu novecojošas sabiedrības prasības un novirzītu aprūpi uz kopienas līmeni, lielāku uzmanību pievēršot profilaksei. Tam varētu būt pozitīva ietekme tādējādi, ka mazāk tiktu izmantota akūtā aprūpe, un tas padarītu veselības aprūpi izmaksu ziņā efektīvāku. Tomēr īstenošanu apdraud veselības aprūpes sistēmas grūtības saistībā ar divkāršas veselības apdrošināšanas tirgu, un efektīvu sava budžeta pārvaldību, sniegumu un darbaspēku īstermiņā. Būtu jāierobežo arī īstermiņa izmaksas, lai izpildītu *Sláintecare* redzējumu ilgtermiņā.
- (12) Neraugoties uz iepriekšējiem valdības centieniem ierobežot valsts pensiju izdevumus, ir sagaidāms, ka pensiju sistēmas kopējais deficīts ilgtermiņā ievērojami palielināsies, jo pensiju izdevumi pieaugs no 5 % no IKP 2016. gadā līdz 6,6 % 2070. gadā, sasniedzot maksimumu 7,5 % apmērā 2053. gadā. Pilnīga un savlaicīga iesniegtā pensiju reformas ceļveža īstenošana ir ļoti būtiska, lai padarītu Īrijas pensiju sistēmu fiskāli stabilāku.

- (13) Lai uzlabotu Īrijas produktivitāti un ilgtermiņa iekļaujošu izaugsmi, ļoti nozīmīgi ir palielināt ieguldījumus prasmju apguvē, izglītībā un apmācībā, kā arī sociālajā iekļautībā. Pieaugošā spriedze darba tirgū un jauno prasmju trūkums un prasmju neatbilstības atsevišķās nozarēs mudina pielikt pūles, lai aizsniegtu neaktīvās potenciālo darba ņēmēju grupas un veiktu ieguldījumus nepietiekami izmantotajā cilvēkkapitālā. Ir iespējams veicināt prasmju pilnveidi un labāk pieskaņot izglītības programmas un profesionālo apmācību darba tirgus vajadzībām. Darbaspēka, kuriem ir digitālās pamatprasmes, mazais procentuālais īpatsvars liek veikt papildu ieguldījumus apmācībā darbavietā un pieaugušo darba ņēmēju prasmju pilnveidi. Ieguldījumi kvalitatīvas un cenu ziņā pieejamas bērnu aprūpes pieejamībā un valsts bērnu aprūpes sistēmas izvērtēšanā palīdzēs palielināt sieviešu visai zemo nodarbinātības līmeni. Personu ar invaliditāti līdzdalības līmenis darba tirgū ir viens no zemākajiem Eiropā. To cilvēku skaits, kuri dzīvo mājāsaimniecībās ar zemu darba intensitāti, joprojām ir viens no augstākajiem Savienībā, un tas liecina, ka ir iespējamas integrētākas un mērķtiecīgākas aktivizēšanas stratēģijas šīs iedzīvotāju grupas atbalstam.
- (14) Gadi, kuros pēc ekonomikas lejupslīdes ir bijis zems ieguldījumu līmenis, ir apgrūtinājuši cenas ziņā pieejamu un sociālu mājokļu pieejamību un piemērotas infrastruktūras pieejamību tādās jomās kā tīrs transports un enerģija, ūdensapgādes pakalpojumi un īpaši ātrdarbīga platjosla, kas savukārt rada šķēršļus ieguldījumiem uzņēmējdarbībā. Turklāt autotransporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas 5 gadu laikā ir stipri palielinājušās. Pilnveidota infrastruktūra apvienojumā ar telpisko plānošanu varētu būt nozīmīgs veicinošs faktors tam, lai uzlabotu mājokļu piedāvājumu, palielinātu privātos ieguldījumus, veicinātu ražīguma pieaugumu un nodrošinātu līdzsvarotu reģionālās ekonomikas attīstību. Nākotnes vajadzībām piemērota savienojamība un pietiekamas digitālās prasmes joprojām ir ļoti būtiskas, lai vietēji uzņēmumi varētu efektīvi izmantot digitālās tehnoloģijas un lai attīstītu vietējo informācijas un sakaru tehnoloģiju nozari. Joprojām pastāv būtiskas problēmas saistībā ar piekļuvi īpaši ātrdarbīgai platjoslai, jo īpaši lauku apvidos. Lielāki infrastruktūras ieguldījumi tīras enerģijas, tīra un sabiedriskā transporta un ūdensapgādes pakalpojumu jomā, kā arī aktīvāki centieni dekarbonizācijas, energoefektivitātes, atjaunojamo energoresursu enerģijas un aprites ekonomikas jomā palīdzētu Īrijai pāriet uz mazoglekļa un vides ziņā noturīgu ekonomiku.

- (15) Lai gan valsts attīstības plāna uzsākšana galu galā varētu radīt papildu pamata infrastruktūru, būvniecības nozares vājā jauda varētu kļūt par šķērsli tās savlaicīgai īstenošanai. Turklāt, dažādojot jūras transporta un enerģētikas savienojumus ar kontinentālo Eiropu, būtu iespējams palielināt ekonomikas noturību pret ārējiem satricinājumiem. Īrija līdz šim nav spējusi nošķirt ekonomikas izaugsmi no siltumnīcefekta gāzu un gaisa piesārņotāju emisijām. Siltumnīcefekta gāzu emisijas ir nepārtraukti palielinājušās, jo īpaši transporta, lauksaimniecības, enerģētikas un apbūvētās vides jomā. Negūstot progresu šajā jomā, Īrijai būs grūtāk izpildīt savas saistības Savienībā, un vienlaikus palielināsies turpmākās rīcības izmaksas.
- (16) Pastāvīgs piedāvājuma trūkums līdz ar pieaugošo pieprasījumu turpina palielināt nekustamā īpašuma cenu pieaugumu. Lai gan 2017. gadā cenas nešķīta pārvērtētas, pieejamība cenu ziņā sāk viest bažas. Mājokļu piedāvājuma trūkums ietekmē arī sociālos mājokļus, jo ieguldījumi un jaunbūves pēdējo desmit gadu laikā ir bijuši nepietiekami. Lai gan ir aplēsts, ka pieprasījums pēc sociālajiem mājokļiem ir aptuveni 72 000 vienību, 2019. gadā ir plānots nodrošināt tikai 10 000 vienību. 17 000 mājokļiem palīdzību paredzēts sniegt, izmantojot Īrijas Mājokļu atbalsta maksājumu vai īres maksājumu shēmu, taču pastāv risks, ka tas palielinās īres maksas pieaugumu privātajā īres tirgū, kur piedāvājums jau ir ierobežots. Liels skaits sociālo mājokļu ir nepietiekami apdzīvoti, jo īpaši Dublinas apgabalā, daļēji novecojušas mantošanas prakses dēļ. Neatbilstīgā sociālo māju veidu kombinācija, kā arī ļoti ierobežotais cenu ziņā pieejamu un īres izmaksu ziņā pieejamu mājokļu daudzums, ir faktori, kas vēl vairāk pasliktina situāciju. Tas ir būtisks iemesls, kādēļ pastāvīgi pieaug to cilvēku un ģimeņu skaits, kuri dzīvo ārkārtas izmitināšanas vietās, bezpajumtnieku skaitam 2019. gada februārī sasniedzot jaunus nebijušus apmērus.

- (17) Lai atbalstītu stabilāku un noturīgāku produktivitātes pieaugumu valstī, ļoti būtiski ir sekmēt vietējo uzņēmumu inovācijas virzītu ražīguma pieaugumu. Uzņēmumu pētniecības un izstrādes izdevumi turpina pieaugt, taču tie joprojām ir zemāki par Savienības vidējo rādītāju un ir izteikti koncentrēti ārvalstnieku īpašumā esošos uzņēmumos. Pastāv iespēja virzīt inovācijas politiku uz to, lai labāk atbalstītu Īrijas mazos un vidējos uzņēmumus (MVU). Netiešais atbalsts (t. i., nodokļu kredīti) joprojām ir galvenais publiskā atbalsta instruments pētniecībai un izstrādei Īrijā (80 % no kopējā publiskā atbalsta). Ciešākas saiknes starp starptautiskiem un vietējiem uzņēmumiem varētu palīdzēt uzlabot inovācijas izplatību visā ekonomikā. Turklāt ciešāka sadarbība starp uzņēmumiem un publiskiem pētniecības centriem varētu arī inovāciju potenciālu.
- (18) Lai gan publiskās pētniecības un izstrādes zemais līmenis joprojām rada bažas (1,05 % no IKP salīdzinājumā ar Savienības vidējo rādītāju – 2 %), nesen pieņemtā Īrijas 2019. gada nākotnes nodarbinātības programma ("*Future Jobs Ireland 2019*") paredz daudzsološu sistēmu inovāciju un tehnoloģisko pārmaiņu stimulēšanai un MVU produktivitātes uzlabošanai. Tomēr tās pilnīga īstenošana būs atkarīga no publisko izdevumu ievērojama pieauguma pētniecības un inovāciju jomā, kā arī no nesen pieņemtās programmas iedzīvināšanas konkrētos politikas pasākumos. Pašreizējā vērienīgajā pasākumu sarakstā joprojām trūkst svarīgu datu un konkrētu īstenošanas datumu. Piemēram, attiecībā uz darbībām, kas jāveic 2019. gadā, nav apzināti nekādi pasākumi, lai palielinātu ilgtermiņa kapitāla ieguldījumu pieejamību ar mērķi atbalstīt vietējos uzņēmumus to uzņēmējdarbības paplašināšanā; politikas pasākumu kombinācija ar mērķi stimulēt MVU ieguldīt jaunās tehnoloģijās apvieno nodokļu kredītus un ar nodokļiem nesaistītus stimulus, lai mudinātu MVU ieguldīt inovācijā, taču šo pasākumu relatīvais mērogs joprojām nav zināms. Programmā "*Future Jobs Ireland 2019*" nav ietvertas konkrētas darbības un sasniedzamie rezultāti nolūkā novērst atšķirību starp Īriju un citām dalībvalstīm saistībā ar nākotnes prasībām atbilstīgu platjoslas tīklu izvēršanu atbilstoši Savienības Gigabitu sabiedrības mērķiem 2025. gadam. Gaidāms, ka Valsts platjoslas plāns palīdzēs novērst šo atšķirību.

- (19) Īrijā pastāv ievērojamas reģionālās atšķirības, un pēdējo desmit gadu laikā tās ir palielinājušās. Salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm Īrijā ir visai lielas reģionu ekonomiskās atšķirības IKP izteiksmē uz vienu iedzīvotāju. Laikposmā no 2000. līdz 2016. gadam IKP uz vienu iedzīvotāju dienvidu un austrumu reģionā pieauga par 74 %, kas ir par 63 procentpunktiem vairāk nekā pierobežas, centrālajā un rietumu reģionā, un šis pieaugums kļuva straujāks pēc 2012. gada. 2016. gadā IKP uz vienu iedzīvotāju dienvidu un austrumu reģionā bija 2,6 reizes lielāks nekā pierobežas, centrālajā un rietumu reģionā. Dublīnas apgabals, kurā dzīvo 40 % Īrijas iedzīvotāju, laikposmā no 2000. līdz 2016. gadam veicināja IKP pieaugumu par 62 procentpunktiem.
- (20) Regulatīvie šķēršļi uzņēmējdarbībai (jo īpaši atsevišķi tiesību akti, kas attiecas uz komerciālo īpašumu un juridiskajiem pakalpojumiem) negatīvi ietekmē uzņēmumu ienākšanu tirgū un izešanu no tā un tādējādi arī Īrijas vietējo uzņēmumu produktivitāti. Problēmas rada šķēršļi iekļūšanai mazumtirdzniecības tirgos. Īrija ir starp tām piecām valstīm, kurās ir visvairāk procesuālo prasību attiecībā uz mazumtirdzniecības punktu izveidi. Mazumtirgotāji saskaras ar procesuāliem šķēršļiem, kas kavē jaunu veikalu atvēršanu un palielina to izmaksas un kas var negatīvi ietekmēt tirgus struktūru un dinamiku.
- (21) Jaunais Juridisko pakalpojumu regulējuma akts vēl ir jāīsteno, jo noteikumu ieviešana joprojām ievērojami kavējas, kaut arī notiek apspriešanās saistībā ar sagatavošanos. Joprojām nav konkrētu iespēju, kā nodrošināt tiešu profesionālu piekļuvi advokātiem strīdīgos jautājumos, kā arī kā juridiskām personām kļūt par partneriem visu veidu juridiskajā praksē. Tomēr ir jāizvairās no pārāk sarežģītiem daudznozaru prakses darbības un pārvaldības noteikumiem. Beztermiņa reformu vērienīga īstenošana ir ļoti prioritārs jautājums. Ar programmas "*Future Jobs Ireland 2019*" iedaļu "*Ambition 2.3*" ir paredzēts risināt problēmas saistībā ar juridisko pakalpojumu izmaksām, bet vienīgais mērķuzdevums 2019. gadā ir provizorisks, un tā grafiks ir neskaidrs. Kavēšanās šīs reformas īstenošanā palielina juridisko pakalpojumu augstās izmaksas Īrijā, kaitējot uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un privātpersonām. Tā kā juridiskie pakalpojumi ir būtisks ieguldījums citos uzņēmējdarbības pakalpojumos, ierobežojumi šajā nozarē veicina augsto izmaksu līmeni citiem pakalpojumiem (piemēram, apdrošināšanai).

- (22) Ienākumus nenesošo aizdevumu īpatsvars turpināja kristies un līdz 2018. gada ceturtajam ceturksnim samazinājās par 4,4 procentpunktiem līdz 5,5 % gadā. Bankas ir uz pareizā ceļa, lai sasniegtu savus samazināšanas mērķus, ko atbalsta portfeļa pārdošana, pārstrukturēšanas centieni un augošās nekustamā īpašuma cenas. Ilgtermiņa hipotekāro kredītu maksājumu kavējumi (kavējumi par vairāk nekā diviem gadiem) joprojām ir salīdzinoši lieli, un to dēļ ienākumus nenesošo aizdevumu attiecība saglabājas virs eurozonas vidējā rādītāja. Ir ierosinātas vairākas iniciatīvas un likumprojekti, piemēram, "bez piekrišanas nav pārdošanas" ("*no consent, no sale*") likumprojekts, lai risinātu ienākumus nenesošu aizdevumu noregulējuma sociālo un ekonomisko ietekmi, tostarp attiecībā uz neaizsargātām mājāsaimniecībām. Kredītu reģistrs 2018. gadā sāka pilnībā funkcionēt patēriņa aizdevumu jomā, un tam būs izšķiroša nozīme, novērtējot, vai aizņēmēji spēj apkalpot savus parādus. Maksātspējas procedūras un tiesas un ārpus tiesas risinājumu izmantošana maksājumu kavējumu noregulēšanai joprojām ir ierobežota. Turpmāka ilgtermiņa hipotekāro maksājumu kavējumu samazināšana, vienlaikus turpinot darbu ar iniciatīvām, kas vērstas uz neaizsargātām mājāsaimniecībām, neradot nevajadzīgus šķēršļus ienākumus nenesošu aizdevumu noregulējumam, joprojām ir risināms uzdevums, un tā prasa pastāvīgu uzraudzību.
- (23) Savienības līdzekļu plānošana laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam varētu palīdzēt novērst dažus no ieteikumos konstatētajiem trūkumiem, jo īpaši jomās, uz kurām attiecas 2019. gada ziņojuma par valsti D pielikums. Tas ļautu Īrijai pēc iespējas labāk izmantot minētos līdzekļus norādītajās nozarēs, ņemot vērā reģionālās atšķirības.
- (24) Komisija 2019. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Īrijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un to publicējusi 2019. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2019. gada stabilitātes programmu, 2019. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Īrijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Īrijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (25) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi 2019. gada stabilitātes programmu, un tās atzinumā⁹ ir norādīts, ka sagaidāms, ka Īrija Stabilitātes un izaugsmes paktu būs ievērojusi.

---

⁹ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(26) Padome ir izskatījusi 2019. gada valsts reformu programmu un 2019. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. un 3. ieteikumā. Minētie ieteikumi arī sekmē eurozonai adresētā 2019. gada ieteikuma, jo īpaši otrā ieteikuma eurozonai, īstenošanu. Turpmāk 1. ieteikumā minētā fiskālā politika cita starpā sekmē ar lielo valdības parādu saistītās nelīdzsvarotības novēršanu,

AR ŠO IESAKA Īrijai 2019. un 2020. gadā rīkoties šādi.

1. Sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi 2020. gadā. Izmantot neparedzētos ieņēmumus, lai straujāk samazinātu vispārējās valdības parāda attiecību pret IKP. Ierobežot nodokļu izdevumu tvērumu un skaitu un paplašināt nodokļu bāzi. Turpināt darbu ar nodokļu sistēmas iezīmēm, kas var veicināt agresīvu nodokļu plānošanu, konkrētu uzmanību pievēršot izejošajiem maksājumiem. Pievērsties paredzamajam ar sabiedrības novecošanu saistīto izdevumu pieaugumam, padarot veselības aprūpes sistēmu izmaksu ziņā efektīvāku un pilnībā īstenojot pensiju reformu plānus.
2. Sniegt personalizētu, aktīvu integrācijas atbalstu un veicināt prasmju pilnveidi, jo īpaši neaizsargātām grupām un cilvēkiem, kas dzīvo mājāsaimniecībās ar zemu darba intensitāti. Palielināt piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai bērnu aprūpei.
3. Ar ieguldījumiem saistītu ekonomikas politiku koncentrēt uz zemu oglekļa emisiju un enerģētikas pārkārtošanu, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu, ilgtspējīgu transportu, ūdensapgādi, digitālo infrastruktūru un cenas ziņā pieejamiem un sociāliem mājokļiem, ņemot vērā reģionālās atšķirības. Īstenot pasākumus, tostarp tos, kas iekļauti nākotnes nodarbinātības stratēģijā, lai dažādotu ekonomiku un uzlabotu Īrijas uzņēmumu – jo īpaši MVU – produktivitāti, izmantojot tiešākus finansēšanas instrumentus pētniecības un inovācijas veicināšanai un samazinot regulatīvos šķēršļus uzņēmējdarbībai.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs